

DE VLAAMSE MINISTER VAN JUSTITIE EN HANDHAVING, OMGEVING, ENERGIE EN TOERISME

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: Ontwerp van besluit houdende de definitieve vaststelling van het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan 'Nelissen Steenfabrieken NV' in Lanaken

Samenvatting

Goedkeuring van het ontwerpbesluit van de Vlaamse Regering houdende de definitieve vaststelling van het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan 'Nelissen Steenfabrieken NV', na advies Raad van State.

Het geïntegreerde planproces heeft als doelstelling om ontwikkelingsmogelijkheden te bieden aan het bedrijf Nelissen Steenfabrieken NV. Het bedrijf is gelegen in de gemeente Lanaken, langs de N78 in Kesselt.

De planingrepen gebeuren in overeenstemming met het planologisch attest dat het bedrijf verkreeg op 15 maart 2019. Het goedgekeurde planologisch attest vormde de basis voor de opmaak van een startnota, ontwerp-GRUP en GRUP waarin een bestemmingswijziging wordt doorgevoerd om de bedrijfsuitbreiding mogelijk te maken.

De uitbreiding is gericht op de verbreding van het bestaande assortiment, om de productiecapaciteit te verhogen en om meer stock op te kunnen bouwen. Er wordt een waterbuffersysteem gerealiseerd en een groenbuffer rondom de volledige uitbreidingszone aangelegd. Daarnaast zal op een milieuvriendelijke manier energie opgewekt worden voor het productieproces om in de toekomst klimaatneutraal te kunnen produceren.

Naast de bedrijfsuitbreiding wordt eveneens een bestemmingswijziging doorgevoerd van een woonuitbreidingsgebied naar agrarisch gebied. Het gebied is in landbouwgebruik zodat hierdoor de impact van het GRUP op de landbouw wordt beperkt.

De Raad van State heeft advies 75.262/16 uitgebracht op 24 januari 2024. Dit advies geeft geen aanleiding tot inhoudelijke aanpassingen aan de planopties. In de aanhef van het besluit werd, in overeenstemming met advies, de verwijzing naar het Decreet Natuurbehoud gecorrigeerd. In de toelichtingsnota werden enkele beperkte herformuleringen doorgevoerd, zonder inhoudelijke wijziging.

Na de definitieve goedkeuring wordt het besluit van de Vlaamse Regering gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad.

1. SITUERING

A. BELEIDSVELD/BELEIDSDOELSTELLING

Beleidsveld Omgeving

Beleidsdoelstelling OD 3. Gebiedsontwikkeling met sterke gebiedscoalities.

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

Op 15 maart 2019 leverde de Vlaamse minister van Omgeving, Natuur en Landbouw een voorwaardelijk positief planologisch attest af aan Nelissen Steenfabrieken NV. De minister beoordeelde de vraag tot bestemming en uitbreiding op lange en korte termijn als aanvaardbaar mits enkele duidelijke voorwaarden met betrekking tot:

- De opvang van hemelwater (naleving van het advies betreffende de watertoets);
- De maximale beperking van ruimte-inname en van verharding;
- De opmaak van een landschapsintegratieplan, en;
- De maximale beperking van de impact op landbouw (herbevestigd agrarisch gebied).

Een omgevingsvergunningsaanvraag werd door Nelissen Steenfabrieken NV ingediend om de behoeften op korte termijn conform het planologisch attest te vergunnen. Een omgevingsvergunning werd verleend op 25 juni 2020 voor uitbreiding van het tasveld, extra kleiopslag en realisatie van een groen- en waterbuffer.

De Vlaamse Regering keurde op 30 oktober 2020 de startnota goed over het GRUP 'Nelissen Steenfabrieken NV'. De bestaande bedrijfssite zal worden uitgebreid met een bijkomende zone, aansluitend gelegen ten zuidwesten van de huidige bedrijfszone. Hiervoor zal agrarisch gebied worden omgezet in gebied voor de verwerking van oppervlakedelfstoffen. Het GRUP zet daarnaast in op waterbuffering en op de aanleg van een continue groenbuffer rondom de uitbreidingszone.

Het team Externe Veiligheid adviseerde op 16 april 2021 dat de opmaak van een RVR niet vereist is voor dit GRUP.

Over de startnota werd een publieke raadpleging georganiseerd van 24 november 2020 tot 22 januari 2021. Er werd een publiek participatiemoment georganiseerd onder de vorm van een webinar. Folders met informatie over het planvoornemen en de planingrepen werden verdeeld in het dorp Kesselt (Lanaken) dat gelegen is aan de overzijde van de N78 (Kiezelweg),

Op basis van de inspraakreacties en adviezen werd een scopingnota uitgewerkt. Die werd gepubliceerd op de website van het Vlaamse departement Omgeving <https://grups.omgeving.vlaanderen.be/r/nelissen>. In bijlage bij de scopingnota is een overzicht gegeven van de inspraakreacties en is puntsgewijs voor de inspraakreacties aangegeven welke verwerking er werd aan gegeven in de scopingnota.

Tijdens de inspraakperiode over de startnota voor dit GRUP werd gevraagd om te onderzoeken hoe de impact van het plan op landbouw binnen dit planproces geminimaliseerd zou kunnen worden. Als antwoord hierop werden enerzijds de stedenbouwkundige voorschriften bijgesteld en werd anderzijds een bijkomende planingreep toegevoegd waarbij een bestemmingswijziging van het woonuitbreidingsgebied 'Ter Hocht' in Lanaken naar agrarisch gebied wordt uitgevoerd.

Een plenaire vergadering over het voorontwerp-GRUP vond plaats op 15 juli 2022. Er werden schriftelijke adviezen uitgebracht door gemeente Lanaken, de Provincie Limburg, de Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij, het Agentschap Natuur en Bos, De Vlaamse Waterweg en het Departement Landbouw en Visserij. Een gecoördineerd advies van de Federale Overheidsdienst Mobiliteit en Vervoer - Directoraat-generaal Luchtvaart werd laattijdig ontvangen.

De plenaire vergadering gaf geen aanleiding tot inhoudelijke aanpassingen aan het voorontwerp-GRUP. Als gevolg van de plenaire vergadering werd bijkomende informatie in de vorm van een passende beoordeling/verscherpte natuurtoets aangeleverd en opgenomen in het ontwerp-GRUP. Daarnaast werd geopteerd voor de herbestemming van deelplan 2 'Ter Hocht' van woonreservegebied naar bouwvrij agrarisch gebied in plaats van agrarisch gebied, omdat in het gebied geen landbouwbedrijfszetel aanwezig is. Binnen en in nabijheid van het woonuitbreidingsgebied situeren zich geen zetels van actieve professionele landbouwbedrijven.

Op 20 januari 2023 stelde de Vlaamse Regering het ontwerp-GRUP Nelissen Steenfabrieken NV voorlopig vast.

Na de voorlopige vaststelling werd het ontwerp-GRUP onderworpen aan een openbaar onderzoek dat van 7 maart 2023 tot en met 5 mei 2023 georganiseerd werd.

Er werden 20 inspraakreacties ontvangen, waaronder adviezen van de FOD Mobiliteit en Vervoer – DG Luchtvaart, provincie Limburg, de gemeente Lanaken, De Vlaamse Waterweg, Agentschap Wegen en Verkeer, Departement Landbouw en Visserij, Agentschap Natuur en Bos en de Nederlandse provincie Limburg. Eén inspraakreactie werd laattijdig ontvangen.

De Vlaamse Regering besliste op 13 oktober 2023 de termijn om over te gaan tot definitieve vaststelling van het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan 'Nelissen Steenfabrieken NV' te verlengen met 60 dagen.

Het Agentschap voor Natuur en Bos formuleerde op 6 december 2023 een gunstig advies over de passende beoordeling.

Het team Omgevingseffecten beoordeelde op 7 december 2023 het plan-MER en gaf daarbij aan dat de milieubeoordeling voldoet aan de kwaliteitseisen.

De Vlaamse Regering heeft de definitieve vaststelling van het GRUP op 22 december 2023 principieel goedgekeurd en het advies van de Raad van State ingewonnen.

De Raad van State afdeling Wetgeving bracht op 24 januari 2024 het advies nummer 75.262/1 uit.

Nu wordt het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan voorgelegd aan de Vlaamse Regering om definitief te worden goedgekeurd. Na de definitieve goedkeuring volgt de publicatie van het goedkeuringsbesluit in het Belgisch Staatsblad.

2. INHOUD

A. PROCEDURE GEÏNTEGREERD PLANPROCES

In de toelichtingsnota wordt de plandoelstelling als volgt geformuleerd:

De doelstelling voor de opmaak van dit gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan is het bieden van ontwikkelingsmogelijkheden voor het bedrijf Nelissen Steenfabrieken NV in Lanaken, zoals omschreven in het planologisch attest van 15 maart 2019.

Het GRUP geeft uitvoering aan het recent planologisch attest en zal een ruimtelijk kader creëren voor de invulling van de ruimtebehoefte op zowel korte als lange termijn, rekening houdend met de randvoorwaarden opgelegd in de beslissing over het planologisch attest.

Daarbij worden onderstaande planingrepen voorzien:

- Herstructurering regenwaterbuffering en –hergebruik: aanleg van wadi's en bufferbekkens met voldoende capaciteit om het regenwater in te bergen.
- Uitbreiding van de zone voor opslag van grondstoffen (niet-overdekt).
- Organiseren van een nieuw tasveld voor de opslag van afgewerkte producten tot aan de zuidkant van de Meulenweg (deels overdekt). Later wordt het tasveld verder uitgebreid met het deel aan de overkant/noordkant van de Meulenweg (niet-overdekt).
- Uitbreiden van de installatie voor kleivoorbereiding.
- Installatie voor zandveredeling opzetten.
- Bouw van een nieuwe fabriek.
- Installatie voor decentrale (hernieuwbare) energieopwekking: zoals een windturbine, een installatie met warmtekrachtkoppeling (WKK), een biomassacentrale, een uitbreiding van zonnepanelen of participatie in energievriendelijke projecten op andere locaties.
- Landschappelijke integratie wordt gerealiseerd door middel van een groenbuffer die gelijklopend wordt uitgevoerd met de bovenstaande ontwikkelingen. Hiervoor werd een Integraal Landschapsplan opgemaakt.

Als gevolg van het onderzoek tijdens de publieke participatieperiode werd een bijkomende planingreep toegevoegd aan het planningsproces. Deze planingreep betreft een bestemmingswijziging van het woonuitbreidingsgebied 'Ter Hocht' in Lanaken naar agrarisch gebied. De bestemmingswijziging van dit woonuitbreidingsgebied gebeurt binnen hetzelfde planningsproces om de impact die de uitbreiding in functie van het bedrijf Nelissen op landbouw heeft, te milderen. De milieueffecten van deze herbestemming werden mee onderzocht in het Plan-MER.

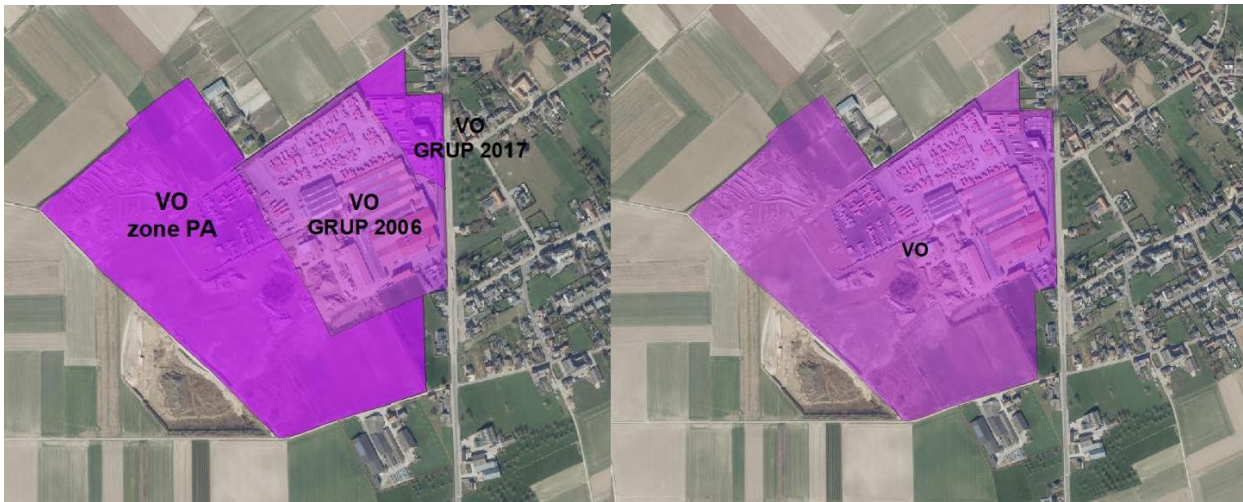
Om het gebied te ontsluiten en bouwrijp te maken, wordt parallel met het realiseren van de korte en lange termijn doelstellingen de ontsluitingsinfrastructuur aangelegd en het terrein bouwrijp gemaakt.

In het ontwerp-RUP zijn de plandoelstelling en -voornemens doorvertaald in 2 deelplannen:

- Deelplan 1 'Nelissen Steenfabrieken';
- Deelplan 2 'Ter Hocht'.

Om de leesbaarheid en transparantie van het plan te bevorderen, wordt de plancontour van deelplan 1 'Nelissen Steenfabrieken NV' gevormd door de uitbreidingszone conform het planologisch attest samen met de bestaande bedrijfssite van Nelissen Steenfabrieken.

De bestaande bedrijfssite van ca. 12 ha zal worden uitgebreid met een oppervlakte van ca. 19 ha. De uitbreidingszone behoort volledig tot het ontginningsgebied met nabestemming bouwrijp agrarisch gebied.

Deelplan 1 'Nelissen Steenfabrieken': zone Planologisch attest, zone GRUP 2006 en zone GRUP 2017

Deelplan 2 'Ter Hocht' waar een bestemmingswijziging van woonreservegebied naar bouwvrij agrarisch gebied is voorzien

Het geheel van opmerkingen, adviezen en bezwaren wordt besproken in het ontwerp-besluit houdende de definitieve vaststelling. Op basis van de in de loop van het openbaar onderzoek uitgebrachte adviezen, bezwaarschriften en opmerkingen zijn volgende aanpassingen doorgevoerd aan de documenten van het ruimtelijk uitvoeringsplan:

- In de stedenbouwkundige voorschriften is de bepaling over landschappelijke inrichting geherformuleerd in functie van de rechtszekerheid.
- In de toelichtingsnota wordt verduidelijkt waarom er voor het woonuitbreidingsgebied Ter Hocht gekozen werd om de impact van het plan op de landbouw (via een planologische compensatie) te milderen.

Bij de redactie van de stedenbouwkundige voorschriften werd een verschil vastgesteld tussen de aanduiding van het artikel 2.2 'Reservatiedienstbaarheidsgebieden voor waterwegen' in de stedenbouwkundige voorschriften en op het grafisch plan. Het grafisch plan werd gecorrigeerd en er werd een blauw gekleurde overdruk toegepast. Deze aanpassing is geen inhoudelijke wijziging en komt de e nduidigheid en rechtszekerheid van het plan ten goede.

Op basis van de in de loop van het openbaar onderzoek uitgebrachte adviezen werd het milieueffectenonderzoek naar vermestende en verzurende effecten van stikstofdepositie bijgestuurd. Dit heeft geleid tot een aangepaste passende beoordeling en verscherpte natuurtoets en een aangepast plan-MER.

In de finale passende beoordeling werden bijkomend ook de Natura2000-gebieden: Sint-Pietersberg en Jekerdal ten zuiden van Maastricht en Grensmaas ten noorden betrokken in de beoordeling. Op die manier werden de mogelijke, grensoverschrijdende effecten onderzocht. De passende beoordeling en verscherpte natuurtoets wijzen uit dat de impact op de Nederlandse gebieden niet significant is voor vermistende en verzurende deposities.

B. VERWERKING VAN HET ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE

De Raad van State afdeling Wetgeving heeft op 24 januari 2024 advies 75.262/16 uitgebracht over het ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering houdende de definitieve vaststelling van het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan 'Nelissen Steenfabrieken NV'.

Met toepassing van artikel 84, §3, eerste lid, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, heeft de afdeling Wetgeving zich toegespitst op het onderzoek van de bevoegdheid van de steller van de handeling, van de rechtsgrond, alsmede van de vraag of aan de te vervullen vormvereisten is voldaan.

De Raad adviseert om onder de rubriek 'Rechtsgronden' in de aanhef van het besluit de verwijzing naar artikel 36ter, § 1, van het Decreet Natuurbehoud weg te laten omdat dit geen rechtsgrond biedt aan het ontworpen besluit.

- *Het besluit werd in overeenstemming met het advies gecorrigeerd: de verwijzing naar artikel 36ter, § 1, van het decreet Natuurbehoud werd geschrapt.*

De Raad stelt daarnaast vast dat met het onderscheid tussen de verordenende en niet-verordenende delen van het ruimtelijk uitvoeringsplan niet steeds op een zorgvuldige wijze wordt omgegaan, nu de toelichtingsnota bij het plan soms bepalingen bevat die, door de aangelegenheid waarop ze betrekking hebben en door de wijze waarop ze zijn geformuleerd, kennelijk bedoeld zijn om een verordenend karakter te hebben. De Raad adviseert om het ontwerp op dit vlak aan een bijkomend onderzoek te onderwerpen.

- *De toelichtingsnota werd in overeenstemming met deze opmerking en op basis van het gevraagde onderzoek aangepast door een herformulering van de verwijzing naar de omzendbrief over windenergie in de toelichtende kolom bij de artikels 1.2 en 2.1 en door de passages in artikel 1.4 en 2.1, die volgens de Raad een schijnbaar verordende betekenis hebben, te schrappen. Het door de Raad aanbevolen onderzoek leverde een bijkomende herformulering op van de toelichting bij artikel 1.3. De herformulering heeft als gevolg dat het toelichtend karakter nu duidelijk is.*

Het advies van de Raad van State geeft aanleiding tot een bijstelling in de aanhef van het besluit voor wat betreft de rechtsgrond en tot redactionele aanpassingen in de toelichtingsnota (Bijlage IIIa).

Het advies geeft geen aanleiding tot inhoudelijke aanpassingen aan de planopties in het GRUP.

3. BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

Het voorstel van beslissing heeft geen directe budgettaire impact voor de Vlaamse overheid.

In het ruimtelijk uitvoeringsplan worden bestemmingswijzigingen doorgevoerd die aanleiding kunnen geven tot een kapitaal- of gebruikersschadevergoeding.

Overeenkomstig artikel 43, §3, 3° en artikel 31, §2, 1° van het besluit van de Vlaamse regering 'Vlaamse Codex Overheidsfinanciën' van 17 mei 2019 is het advies van de Inspectie van Financiën respectievelijk het akkoord van de Vlaamse minister van Begroting niet vereist.

B. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Het voorstel van beslissing heeft geen directe weerslag op het personeelskader en de personeelsbudgetten van de Vlaamse overheid.

C. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

Het voorstel van beslissing heeft geen weerslag op de lokale besturen.

4. VERDER TRAJECT

Het besluit houdende definitieve vaststelling van het GRUP wordt bekendgemaakt in het Belgisch Staatsblad en op de website van het Vlaamse Departement Omgeving. Het besluit wordt betekend aan de gemeente Lanaken en de provincie Limburg.

5. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

1. haar goedkeuring te hechten aan het bijgaand ontwerp van besluit houdende definitieve vaststelling van het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan 'Nelissen Steenfabrieken NV' in Lanaken en aan de volgende bijhorende bijlagen:
 - bijlage I, het verordenend grafisch plan;
 - bijlage II, de stedenbouwkundige voorschriften bij het grafisch plan;
 - bijlage IIIa, de toelichtingsnota - tekst;
 - bijlage IIIb, de toelichtingsnota - kaarten;
 - bijlage IV, het register met de percelen waarop een bestemmingswijziging wordt doorgevoerd die aanleiding kan geven tot een planschadevergoeding, een planbatenheffing, een kapitaalschadecompensatie of een gebruikerscompensatie.
 - bijlage V, het plan-milieueffectrapport;
 - bijlage VI, de beslissing over het ruimtelijk veiligheidsrapport.
2. de Vlaamse minister, bevoegd voor de ruimtelijke ordening, te gelasten uitvoering te geven aan dit besluit.

De Vlaamse minister van Justitie en Handhaving,
Omgeving, Energie en Toerisme

Zuhal DEMIR